

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1327198
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

7/41491 GK 106
7/45092 GK 155
7/45261 GK 160
7/45263 GK 160
12 Temmuz 2021
7/45347 GK 163
7/45348 GK 163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/45346 GK 167
7/46138 - 46145 GK 16

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46288 - 46291 GK 1

7/46488 - 46489 GK 17

7/46628 - 46629 GK 1

7/46766 - 46768 GK

Murat KURTULU
Bakan

7/48965 GK 137

7/44313 - 7/4314 GK 142

7/44642 GK 151

7/44885 GK 151

7/44971 GK 154

7/45152 GK 159

7/45257 - 45258 GK 160

7/45464 GK 164

7/45628 - 45629 GK 167

7/45842 - 45854 GK 168

7/45873 GK 168

7/46137 GK 169

7/46418 - 46421 GK 172

7/46941 GK 178

EK:

-Liste (7 Adet, 10 Sayfa)

-Cevap Yazısı (121 Adet, 247 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/47015 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/47015
SK 180

SORULAR

İzmir'in Gaziemir ilçesinde bulunan eski kurşun ve döküm fabrikası alanı nükleer atıklar ve kurşun atıklarıyla doludur. Bu sebeple bölge 'İzmir'in Çernobili' olarak anılmaktadır.

Gaziemir'in Aktepe ve Emrez mahallelerinde yer alan tehlikeli atıkların hem çevre hem canlı cansız yaşam hem de halk sağlığı açısından son derece tehlikelidir.

Akçay Caddesi üzerinde bulunan tesiste atıkların rastgele şekilde bırakıldığı ve kirlilik nedeniyle bölgedeki radyasyon miktarının normalin çok üzerinde olduğu bilinmektedir.

Özellikle yağın yağmur sonrasında araziden dumanlar yükseldiği, toprağın için için yandığı, çıkan dumanının halk sağlığı açısından çok büyük tehlike yarattığı ifade edilmektedir. Söz konusu alan adeta zehir ve ölüm saçmaktadır.

Konuyla ilgili 15/04/2021 tarihli 7/44441 esas numaralı yazılı soru önergene yanıt verilmemiş. cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edilmiştir. Sorularımın yanıtsız bırakıldığı bu süreçte. Gaziemir Emrez. Mahallesi'ndeki söz konusu arazide radyasyon cihazı ile ölçüm yapılmış ve alanda normal değerın 7 bin 291 katı radyasyon olduğu tespit edilmiştir.

Buna göre;

- 1- Konuyla ilgili 15/04/2021 tarihli 7/44441 esas numaralı yazılı soru önergem neden yanıtsız bırakılmıştır?
- 2- Gaziemir Belediyesi tarafından yapılan son radyasyon ölçümünde normal değerinin 7 bin 219 katı radyasyon tespit edildiği göz önünde bulundurulursa; bu alanda acilden bir inceleme başlatmak için neyi beklemektesiniz?
- 3- Gaziemir'deki radyoaktif bulaşıklı atıkların ayrıştırılma ve bertaraf işlemi neden yıllardır bir türlü başlamamıştır?
- 4- Ayrıştırılma ve bertaraf işlemi ne zaman başlayacaktır?
- 5- Radyoaktif bulaşıklı atıkların ayrıştırılma ve bertaraf işlemini ne zaman tamamlamayı hedefliyorsunuz?
- 6- Bölgede nükleer çubuk kutuları vardı. Nükleer çubuk kutuları nerededir?
- 7- Yıllardır Gaziemir'de bulunan ve ülkeye girişi yasak olan bu tehlikeli maddeler kimler tarafından nasıl getirilmiştir? Bu soru neden 12 yıl boyunca cevapsız bırakılmıştır?
- 8- Söz konusu fabrika Çevre Bakanlığı'nın onayından geçen lisanslı bir ayrıştırma tesisiydi. Buraya o dönem bu lisans onayını kim vermiştir?

- 9- Bakanlık denetiminde olan lisanslı bir alanda Türkiye'de olmayan bir nükleer santral atığının olmasını nasıl açıklıyorsunuz?
- 10- Lisanslı fabrikada bu atıkların ne işi vardır? Lisans veren Bakanlık burada hiç denetim yapmamış mıdır? Bu atıkları tespit etmemiş midir?
- 11- Bölgede en son ne zaman radyasyon ölçümü yapılmıştır? En son yapılan ölçüme göre bölgenin radyasyon seviyesi kaçtır?
- 12- Tek yetkili kurum olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) bugüne kadar bu bölgede ne gibi temizlik işlemleri yapmıştır?
- 13- TAEK'in bu atıkları atacak yeterli alanı var mıdır? TAEK'in bu atıkları ayrıştırarak yeterli teknik ekip ve donanımı var mıdır? Varsa bu alan neden yıllardır temizlenmemektedir?

CEVAPLAR

Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği gereğince radyoaktif atıkların yönetiminin sağlanması, maliyetin karşılanması da dâhil olmak üzere, söz konusu faaliyeti yürüten kişinin sorumluluğundadır. Çevre mevzuatı hükümleri gereğince tehlikeli atıkların yönetimi atık üreticisinin sorumluluğundadır. Söz konusu yükümlülükler gereği firma tarafından sahada yapılacak temizlik çalışmalarına ilişkin Proje Tanıtım Dosyası İl Müdürlüğümüze sunulmuştur.

Proje için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararına istinaden 2014 yılında temizlik çalışmalarına başlanmıştır. Ancak; İzmir 2. İdare Mahkemesi tarafından söz konusu faaliyetin ÇED Olumlu kararı gerektirdiği gerekçesi ile ÇED Gerekli Değildir Kararının iptaline hükmedilmiş, akabinde 2017 yılında sahadaki atıkların bertarafı projesine Bakanlığımızca ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Üreticinin sorumluluğunda olan ayrıştırma ve bertaraf işlemlerinin halen tamamlanmamış olması nedeni ile alınacak tedbirlere ilişkin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte çalışmalar yapılmaktadır.

2007 yılında İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından tesis içerisinde İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı izni ile kazı yapılmış ve tehlikeli atıklar tespit edilmiştir. Atıkların bertarafı için gönderildiği İZAYDAŞ işletmesi girişinde radyoaktivite tespit edilmesi sebebiyle konu İZAYDAŞ tarafından Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna (TAEK) bildirilmiştir.

Tehlikeli atıklarının mevzuata aykırı olarak bertaraf ettiği (gömülü atıklar) tespit edilen Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. hakkında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunularak 13.03.2008 tarihinde 321.000,00 TL idari yaptırım uygulanmıştır. Ayrıca 28.10.2013 tarihinde yapılan denetime istinaden 5.079.900,00 TL idari para cezası uygulanmış olup, ayrıca diğer yıllarda da 14.578 TL ve 24.307 TL idari para cezaları uygulanmıştır.

Uygulanan idari para cezası akabinde tapuya "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınmadan; kiralanması, satılması veya devredilmemesi" şerhi konulmuştur.